

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035
тел.: (044) 206-31-00; 206-38-44; факс: (044) 206-31-07; 531-36-92
E-mail: minprirody@menr.gov.ua; kanc@mev.gov.ua Код ЄДРПОУ 37552996

№ _____
на № _____

Народному депутату України
Арешонкову В.Ю.

Про надання інформації

Шановний Володимире Юрійовичу!

На лист першого заступника Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 06.03.2020 № 11/10-466 Міністерство енергетики та захисту довкілля розглянуло Ваш депутатський запит від 20.02.2020 № 67, оголошений на засіданні Верховної Ради України 06.03.2020, щодо внесення змін до Методики приведення об'єму природного газу до стандартних умов за показами побутових лічильників у разі відсутності приладів для вимірювання температури та тиску газу і в межах визначених повноважень повідомляє.

Методика приведення об'єму природного газу до стандартних умов за показами побутових лічильників у разі відсутності приладів для вимірювання температури та тиску газу (далі – Методика), затверджена наказом Міністерства палива та енергетики України від 26.02.2004 № 116, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19.03.2004 за № 346/8945 (далі – наказ № 116).

Абзацом другим пункту 2 Методики визначено, що ***дія цієї Методики поширюється на суб'єктів господарювання, які у господарсько – виробничій діяльності для вимірювання об'єму спожитого газу використовують лічильники, крім випадків використання газу за показами лічильників громадянами – підприємцями для власних потреб.***

Слід відзначити, що Методика розроблена відповідно до положень СНиП 2.01.01-82 «Строительная климатология и геофизика» (далі – СНИП), які, в свою чергу, сформовано на базі даних 70-х років минулого століття.

За інформацією Гідрометеоцентра погодні умови за останні роки відчутно змінилися. Наприклад, за даними СНИП, середня температура навколишнього середовища у м. Київ впродовж січня визначено як -5,9 С°, а за даними ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» визначено -4,7 С°. Отже, коефіцієнти коригування показів побутових лічильників газу мають бути зменшені.

У разі внесення змін до Методики необхідно доповнити її побутовими споживачами та застосувати понижуючі коефіцієнти до більш як півтора мільйона так званих лічильників з «директивним приведенням» до 15 С° та до 0 С°.

Крім того, у разі переходу до розрахунку за природний газ в одиницях енергії, як вимагає Кодекс газорозподільних систем, затверджений постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824, для проведення розрахунків по вузлах обліку, які не обладнані корекцією тиску та температури, коефіцієнт приведення до стандартних умов необхідно визначати за відповідними додатками до зазначеної Методики (абзац 2 пункту 6 глави 1 розділу XV).

Водночас, при розробці нової редакції Методики мають бути проаналізовані зміни температури навколишнього середовища за останні 5-10 років з використанням даних Гідрометеоцентра (термін виконання зазначених робіт становить приблизно 6 місяців).

Слід також зазначити, що розробником діючої Методики є НАК «Нафтогаз України», на замовлення якого ТОВ «Проектний та науково-дослідний інститут по газопостачанню, теплопостачанню та комплексному благоустрою міст і селищ України «УКРНДІНЖПРОЕКТ» проводив відповідні розрахунки.

Починаючи з жовтня 2018 року більшість Операторів ГРМ, у платіжних документах з посиланням на наказ № 116, здійснила нарахування побутовим споживачам додаткової плати за вже сплачені послуги постачання природного газу за період 2016-2018 років із застосуванням коефіцієнта приведення до стандартних умов.

Примітка: в рамках здійснення державного регулювання суб'єктів природної монополії, НКРЕКП було прийнято рішення (постанови НКРЕКП від 23.11.2018 № 1487-1528), які забороняють Операторам ГРМ приводити об'єми використаного природного газу побутовими споживачами до стандартних умов при здійсненні комерційних розрахунків за використаний природний газ побутовими споживачами.

При цьому, із зазначеної дати не набули чинності жодні зміни до регуляторних актів, зокрема, Кодексу ГРМ та Типового договору розподілу природного газу, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2498, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1384/27829 (далі – Типовий договір), якими б з 01.10.2018 змінювався порядок взаємовідносин оператора ГРМ з побутовим споживачем в частині визначення обсягу розподіленого газу.

Так, пунктом 5.3 Типового договору розподілу, за розрахункову одиницю розподіленого та спожитого природного газу береться один кубічний метр природного газу, приведений до стандартних умов, визначених в Кодексі ГРМ.

Норми Кодексу ГРМ не містять положень, які регламентують процедуру приведення об'ємів спожитого природного газу побутовим споживачам до стандартних умов для здійснення комерційних розрахунків. Норми Кодексу ГРМ щодо приведення до стандартних умов для побутових споживачів застосовуються виключно при здійсненні перерахунків об'ємів природного газу (куб. м) в енергетичні одиниці (кВт·год) та надання їх побутовим споживачам інформаційно.

Пунктом 5 глави 1 розділу XII Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1378/27823, визначено, що інформація про обсяги подач та відборів природного газу, попередня та остаточна алокація визначаються в метрах кубічних та інформативно в одиницях енергії (кВт·год).

Тарифи на розподіл природного газу, які застосовувалися Операторами ГРМ до побутових споживачів у період з жовтня 2018 року, затверджені відповідними постановами НКРЕКП, якими встановлено економічно обґрунтовані тарифи на розподіл природного газу. При встановленні тарифів враховано затверджений обсяг виробничо-технологічних втрат природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами, який розрахований, зокрема, із посиланням на Методику № 595, що затверджена наказом Міністерства палива та енергетики України від 21.10.2003 № 595, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.12.2003 за № 1224/8545, а також Методики визначення та розрахунку тарифу на послуги розподілу природного газу, затверджено постановою НКРЕКП від 25.02.2016 № 236 зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 03.11.2016 за № 1434/29564,.

Відповідно до розділу першого Методики № 595 вона призначена для розрахунків питомих втрат газу в разі неприведення до стандартних умов результатів вимірювання об'ємів газу низького тиску, які вимірюються лічильниками, що не мають спеціальних пристроїв для автоматичного приведення до стандартних умов їх показів при зміні тиску та/або температури газу.

Отже, до тарифів Операторів ГРМ включалися витрати на придбання природного газу для компенсації нормативних втрат і виробничо-технологічних витрат природного газу з урахуванням втрат, які виникають у зв'язку з неприведенням показань побутових лічильників газу до стандартних умов. Тобто, відшкодування витрат Операторів ГРМ, пов'язаних із неприведенням об'єму природного газу, до стандартних умов, використаного населенням, здійснюється за рахунок тарифу на розподіл природного газу, а отже і стягнення додаткових плат із побутових споживачів є неправомірним, оскільки такі витрати вже включені до складу тарифів Операторів ГРМ та сплачуються побутовими споживачами.

Чинним законодавством не визначено право постачальників природного газу додатково стягувати з побутових споживачів плату за природний газ, використаний Оператором ГРМ для покриття його втрат через неприведення до стандартних умов, а також не визначено порядок обчислення обсягу та механізм перерахування постачальником природного газу Оператору ГРМ коштів на покриття таких втрат.

При цьому зазначаємо, що Міністерством підготовлено проєкт наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України «Про визнання такими, що втратили чинність наказу Міненерговугілля від 29.11.2011 № 737, наказів Мінпаливенерго від 30.05.2003 № 264 та від 21.10.2003 № 595», який наразі направлено на розгляд та погодження до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг та Державної регуляторної служби України.

Крім того, Міністерство звернулося з пропозицією до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо внесення змін до Розділу XV Кодексу ГРМ в частині поширення положень цього розділу тільки на суб'єктів господарювання в редакції Методики, затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики України від 26.02.2004 № 116.

З повагою
В.о. Міністра

Віталій ШУБІН